

ПЕРЕДПЛАТА

„Буковину“ виносить
на цілий рік 10 ар. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 1 „ — „
для заграниччя 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горвіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділь і ру-
ських свят о год. 5. по пол.
Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланім“ по 10 кр.
від стрічки.

Промова д-ра Ст. Стефановича.

V.

Потемкин в Буковині.

Бесідник застерігає ся, що не шукає собі напасти, лише хоче представити правдивий стан справи. Також не хоче чорнити нікого, ані приписувати комусь одному вину цілого лиха; его закиди не звертають ся против урядників, лише против системи заряду, сеї одинокої і основної причини лихих добутків.

Є. Е. п. міністер дотримав слова, що дав у відповіді на мою бесіду з дня 12 марця с. р. і приїхав до Буковини. Приїс він з собою дві прикмети, які годить ся піднести: по перше, добру волю, по друге потрібне річеве і фахове знанє в рільних справах.

Однакож приїс з собою ще щось третє, що могло притїмити бистроту его погляду — а був то приписаний докладно розклад їзди. Не знаю, хто випрацював Є. Е. сю програму їзди, але мушу сказати, що хто єї придумав, загнав в кут свій первозір: покійного Потемкина. (*Великий сьміх.*) Склав его так, що Є. Е. не міг побачити того, що певно бажав видїти і що мав обовязок видїти.

Так само як 10-го марця с. р. кажу і нині, що адміністрация домен не добра, що більшість посесорів то не рільники, се

переважно спекулянти (*Дуже слушно!*), се люди, що хотять прийти до маєтку коштом властителя.

Фільварок в Топорівцях.

Але щоби витворити у Є. Е. иньший погляд, завезли его до Топорівців, фільварку фонду релїгійного, що справді найліпше загощеподарований на Буковині. Я старав ся в першій дні побуту Є. Е. відвести его від сеї прогульки. Щоби з Чернівців дістати ся до Топорівців потреба майже трех годин їзди; так само назад — отже разом шість годин. В тім самім часі п. міністер міг оглянути пять фільварків зараз таки під самими Чернівцями і аж там був би міг побачити чудеса. (*Сьміх. — Слухайте!*) Що в Топорівцях добре господарство, се знаю дуже добре. Посесор Йосиф Фішер був у мене посесором довгі літа і я знаю его ліпше, ніж міністерство. Знаю, що се добрий господар, знаменито уміє годувати товар на заріз; але чи на тій підставі, що з помежи багато фільварків вибрали один і поручили посесорови на шість місяців наперед приготувити ся на відвідини міністра (*Слухайте!*), можна вже набрати пересвїдчення, що веї иньші фільварки так само добре ведені, як топовецький? Чи Є. Е. мав право на тій підставі вже видати осуд, що заряд домен добрий?

Лісництво гр. ор. фонду.

В першій дні подорожи, в якій і я товаришив, ми затримали ся в заряді лісництва Фрасин над рікою Молдавою. Отже в заряді лісничім, почали Є. Е. викладати лісові урядники, що власне рішились розділити сеї адміністраційний округ на два округи, бо за великий, і представили Є. Е. цілий проект за помочию мап і иньших підручників. І щож вийшло на яву при тій розмові?

Передоєм показало ся, що лісові округи релїгійного фонду ще до нинішнього дня не уряджені. Дирекция дїбр ієтнує уже 25 літ і до сеї пори не урядила ще лісових округів. А про те саме в тих неуряджених округах відбуває ся манїпуляция і продає ся дерево. Отже й не диво, що бувають випадки, як з Попером, а були і такі, що купили пралїс, а мусїли переняти в посїданє зруб або й пасовиско. (*Сьміх.*)

Є. Е. спитав, як мають ся річи з удержуванєм евіденції. Справді — відповіли урядники — не можемо заняти ся удержанєм евіденції; бож прецінь ми не могли ще завести лісових уряджень на обшарі 100 тисячів гектарів, бо нема у нас достаточного числа робучих сил.

І питав Є. Е. дальше: Що дїє ся з ревізією? Про ревізію не може бути бе-

3) МЕРТВЕЦКА ЄЛЕНА.

Оповіданє

Івана Бажаньського.

(Дальше).

Час плине як вода в ріці. Вісімнадцять літ від Єленчиних хрестин — кому здоровому не навтіяло ся; а як багато за той час в селі перемінило ся... З давної Єленки вигудїла дївка як тополя, здорова, гарна як рожа розцвіла. Там-то були очи, там-то брови, а коса мало що землі не досягала! А що вже в неї за милий голос був! Як до кого заговорить, чи до старшого, чи до дитини, то наче що дарує. Тай сьпівати-ж сьпівала як ніхто другий в селі! Чи робить що бувало літом коло хати, чи в городі, то вже наче-б соловія голос розлягав ся по долині: Лиш ніколи не було чути, щоби она веселих сьпіванок сьпівала; самих жалібних, яких єї мама навчила. Якже єї було весело й сьпівати? Мало не веї єї ровесниці вже в парцї жили, а она сего щастя не мала. Правда, і єї серце не було вільне, оно вже від давна належало найкрасшому парубкови в селі Андрїєви Заведїї, що любив Єлену над все на сьвітї. Коли-ж бо в сїм коханю она добачала горе.

Василь Заведїя, Андрїїв батько, вже собі був вищукав невістку — вїтвову Зоню, а не знав, що серце его сина до иньшої потягає. Пан Василеві дав слово, що Андрїя як одинака не

віддасть до вїйска, то й він наміряв свого сина, хотя єму ще лиш двацять і один рік минуло, в осени із Зонею повінчати.

Коли Єлена инодї своєму милому за постанову его батька пригадає, то він аж розсердить ся; але як побачить, що в єї очах сльози заблищали, то вже й подобріє і присягає ся, що не то вїтвову Зоню, але хотя би й королївну або графївну єму батько вибрав, він таки своєї Єлени до смерти не покине. Що она винна, що люди за єї маму, хто знає, що говорять? Она-ж така дївка як і другі; але де така? Сто раз гарнійша від других! І Андрїй, він хоть і богацький син, такий самий сирота як і Єлена. Мами рідної не памятав, а мачоха, от як мачоха, така, як то в сьпіванках сьпіввають, наче той місяць, що лиш сьвітить, а не грїє.

Василь дуже любив свого сина, та хотїв оженити его як найлучше, з дівчиною з людей і богатою, думаючи, як і багато наших селян, що лиш богатство та слава становлять щастє в суиружествї, а любов то маловажна річ.

Поволи якоєсь довідав ся Василь, куди его Андрїй не раз загощає, та й каже раз до него: — Як я чую, то ти, синку, залицаєш ся до Настинї Єленки. То, синку, не тобі пара. Ти ще молодий і не знаєш, що то значить женити ся. Треба старших порадити ся, бо оженити ся легко, але розженитись — трудно... Чи-ж Єленка до тебе? Ні поля в неї такого, ні грошій, ще й на єї маму давно, як знаєш, неслава впа-ла; з такого роду я тобі не кажу брати. Я па-

ру тобі вже вибрав, таку, що не сором тобі буде з нею межі люди вийти. Вїттова Зоня то не Єленї рівня! Що, як гадаєш, уміє тато вибирати?

Як Василь се говорив, син его то червонїв то білів; не обзивав ся, лише губи кусав. Нарешті й каже: — Справді, знаєте, дядю вибирати, але лиш собі невістку, а не менї жінку. Вирочім вам не конче мною й турбувати ся, бо я вже маю мою Єлену. Хотя она не богата, та не така й бідна як ви кажете; она одиначка, все єї припадає. А що ви за єї маму спїмнули, то се не є вина ані Єлени, ані єї мами. Бог того колїнь тяжко скарає, що на їх дїм таке навів. Як би я знав, хто то такий відлюдок був, то роздав би его як гадїну!

— То ти не гадаєш Настиню доньку покинути? — крикнув старий, розсердивши ся з упертости сина.

— Ви, дядю, не маєте тут чоґо сердити ся, — каже Андрїй. — Котру я вже раз від серця полюбив, з тою і до смерти не розлучу ся. З вїтвовою донькою не був би я ніколи щасливий.

— Сину, схамени ся, опамятай ся! Я дав вїтвови слово, що ми собі сватами будемо; вже й могорич винили...

— Гм, могорич винили! Медвїдь в лісі, а з него вже й шкуру продають; я на тім могоричи не був.

Ти ще й гдузувати сьмієш з батька? Ти знаєш, що вїтв в селі значить? Він як скаче, то

сїди, бо число урядників зовсім не вистарчає на те. Отже в протягу 25 лїт анї не урядили лїсних округів, анї не зробили можливим удержане евіденції поодиноких лїсеництв, анї також не ревідували їх. Чи така адміністрація достаточна і чи заслугує на похвалу? Є. Е. сам признав сейчас, що належить установити 20 нових інженерів лїсеництва — чи вже те саме не доказує, що заряд не цілком добрий?

Для чого не запровадили Є. Е. на побоевища Попера, де дерево гние. (*Дуже неправедливо!*) В гр. ор. релігійнім фондї на Буковинї єсть одна парцеля, де гние 20.000 дерев. (*Слухайте, слухайте!*) Се чинить 50.000 бутюків (кльоців) або сказати: масток! Суть то дерева, що їх не хотїв прийняти Попер. Для чого не показали Є. Е. крайних культур в долині Сучави? Там доперва був би побачив чудо: буйно розрослі смереки на краю, а поза ними буйні корчі афин! (*Великий смїх.*) Але тамтуди зовсім не провадили міністра.

Гірництво і залізо.

Фонд релігійний закупив був від родини Манців приряди, щоби видобувати руду і провадити злучену з тим індустрію. Опісля застановив цілу фабрику і зруйновав цілий край. Ба навіть зрік ся опрочентованя з капіталу, що вложив на закупно обектів. Коли би копальні перейшли до приватних рук, то певно було би інакше. А так перетоплюють тільки в Якобенах, в печи, що властиво мав иньше призначене троха заліза, що виглядає радше на млене очий. Розтоплюють там кілька залізок до прасованя (*Великий смїх*) і фабрикують горшки на мамалигу. Чи се не забавка, не кпини?

Адміністрація фонду каже, що руда має в собі так мало заліза, що не оплатити ся перетоплювати єї. Але поклади руди в Буковинї дуже просторї. Чому не дослїдили геологічно тих околиць? Навіть румунський ряд підняв ся дослїджувати

наші гори в наукових цілях, а ми не маємо на се грошей. Чиж се не ветид? У нас нема анї одної систематично уложеної збірки мінералів анї на університетї, анї в гімназїї, анї в промисловім музею. (*Слухайте, слухайте!*) Професор університету др. Пшібрам звертав ся вже кілька разів до дирекції дїбр з просьбою, щоби прислали єму мінерали, а він розслїдить їх зовсім безінтересовно. (*Слухайте, слухайте.*) Не дістав відповіди!

(Тут мусимо замітити, що на сей уступ промови п. Стефановича відповів міністер Гавч і заперечив єго дати. — *Ред.*)

НОВИНИ.

Чернівці, дня 24-го грудня 1896.

Кінчить ся рік, тому і пригадуємо вив. передплатникам, щоби спішили ся з відновленем передплати. Річ в тім, що ми мусимо знати, кілько примірників *Буковини* друкувати. Новий рік почнемо довшою цінавою повістю. Найдуть ся певно люди, що аж в лютім, або марцю передплатять газету і скажуть собі прислати початок повісти, а єго вже не буде, бо друкуємо лише тільки, як треба. А ще й тому радимо завчасу передплатити, бо рочник 1897 *Буковини* буде складати ся з ріжних єтатїї, котрі себе взаїмно будуть доповняти; одна без другої може бути не зрозумїла. Хочемо подавати не лиш розрозивку, але і науку приступну для всіх. А в науцї, звичайна річ, годї читати, як не знає ся букв. Се одно. А друге: хто нам винен же за сей рік частину передплати, нехай нам чимскорше зверне. З кінцем року маємо і ми більші видатки, треба вирівнувати ріжні рахунки, гроший треба май богато. Отже нема що довго балакати: брат братом, а газета за гроші! Прислайте і не зволїкайте!

Полтавска губернска управа земска постановила видрукувати твори Івана Котляревського в десять тисяч примірників і часть їх роздати в нагороду ученикам людських шкіл полтавської губернії, а решту віддати в продаж і весь дохід призначити на фонд для здвигненя паматника Іванови Котляревському в Полтаві, на що, як відомо, збирають ся складки.

Рух в товариствах в Галичинї. Братство церковне в Тернополї отворило у власнім павільонї склеп під назвою: „Народний Базар.“ Продають ся церковні річї і виробї домашнього промислу, нафта, свїчки і др. — Тов. ремісників „Зоря“ в Коломиї виставить дня 3. сїчня 1897 р. мєльодраму „Катерина“. — Львівський руский Сокол устроєє дня 24. сїчня 1897 вечер з танцями в Стрию. — Видїл читальнї „Просвїти“ в Кракові скликає загальні збори на день 10. сїчня 1897.

Черновецькі газети уразили ся дуже висказом п. Тельмана у Віднї, що він, говорячи про театральну цензуру, виразив ся, що деякі штуки дозволенї навіть в Чернівцях, в краю анальфабетів, а у Віднї ні. Добачають в тім обиду — гаразд! Але статистичні числа єуть неумолимі. Самим обурюванем не поможемо собі, лиш працею над викорененем лиха.

Концерт. Панї Камільова прїмадонна дрезденської опери виступить на концертї музичного товариства в Чернівцях. Знаменита кольоратурова співачка придбала собі свїтову славу своїм хорощим голосом і знаменитою школою, тож єї концерт буде дуже цікавий для черновецьких любителїв співу.

Краєвий маршалок Лупул повернув вчера з Відня до Чернівцїв. — В понедїлок був ще наш маршалок на прїятю у президента міністрів.

Овацію, яку настоятель монастиря в Драгомирїї Дезідерїї Козуб, Григорїї Прокопович, парох в Бергометї і Артемїї Берар, парох в Чагорї, хотїли зробити для архімандрита Рєнти по причинї єго іменованя почетним доктором черновецького університету, заказала найвиша церковна власть. Згаданї пан-отцї розіслали іменно зазив до священїків, щоби грєміяльно явили ся в Чернівцях і зложили Рєнтї свої желаня. Однак до того не прїйшло.

Клопоти з Канадою. В *Посланнику* лише о. М. Мосора: Дня 13. падолиста вибрала ся з Поручина під Бережанами одна родина до Канади, зложена з 11 душ. Був се Стефан Святий зі своїм зятєм Гнатом Костевим з Буца. Душею цілої родини був Луць Святий, син Стефана. Він то намовив до єміграції і по многих трудах та клопотах довїв єї до кінца. Що він набїдував ся, заким вибрав ся з рїдного краю, того годї і описати. Досить сказати, що єго заходи трєвали довше, як пів року, заким позалагоджував всі приписанї правом формальности. В тім часї ходив з 20 разів до Нараєва на

тебе й завтра в рекрути віддаєть. Роздумай, що ти робиш?

— Я вже роздумав; і в рекрути піду, і хотя би й десять років у війєску служив, а, як Бог поможе до дому вернути ся, я Єлену не лишу.

— Сину, ти мене своєю впертостю до гробу заженеш, — каже мало не з плачем батько. — Прощу тебе, забудь за Єлену; она твоя ніколи не може бути.

— Коби мож, дядо, забути; та як она не буде моя, то й мене на свїтї не треба, — відповїв рішучо Андрїй.

— Иди, иди до своєї роботи! — сказав батько, увидївши, що нічо не вдїє з сином. — Учеш, що тобі твої товариші на се скажуть.

Андрїй і пішов собі.

— Е, він ще молодий, — думає собі Василь. — В молодих звичайно любва дуже палка, та й не трєвала; з часом порозумнійшає.

Та не так думав Андрїй. Він тепер, коли вже свому батькови все за Єлену сказав, перед нїким не таїв ся, що єї любить. На танци бувало з нею танцює, переди єї наймає, ще з танцю й до дому єї відведе.

Василь аж нидїв, коли бачив, що сина не-реиначити не може. Він пішов до вїйта, винив з ним „Адамових слїзок“, і став перепрошати єго, що з причини впертости сина не може даного слова додержати. — Адїть, каже, волочила ся стара відьма з донькою десь по ворожках і виробила мому синовї таке, що тепер прилип до єї Єленки наче смола.

Вїйта порційка розвеселила; він казав, що то, що колись на жарт говорилось, не треба за правду брати. Ще й порадив Василевї, щоби пішов до одного Гуцула аж в гори, а той певне вже все відробить.

І гадаєє, що не ходив? Ходив — Бог знає куди ходив! Півтора місяця не було єго дома... А Андрїєви була се вода на єго млин; мав тепер волю ходити до своєї милої.

Повернувши з Гуцулів, обкурював Василь якимсь зілем до єхід сонця хату, клав того зіля й під голову Андрїєви, коли той спав. Коли-ж і се нічо не помогало, ветриг спячому синовї чунру, а провертївши, як Гуцул навчив, в одвірку свердлом дїру, застав там Андрїєвого чунру і забив дїру кілком від Гуцула. Що він ще не робив! Знов до Гуцула ходив, сина то бив, то просив, крізь слїзи просив, — син був все один.

В хатї через Андрїя наче в пеклї, лиш сварка та бїйка. Старий гриз ся тим дуже і зачав на здоровю занепадати. Ієсти єму не приуєсало, спати не мїг в ночї. З тої слабости зробив ся він ще злїйший, не лиш на Андрїя, але й на всіх дома.

І Андрїєви став свїт не милий; він небо-рачнєско натернів ся щось за цілих два роки від свого батька.

Дивлю ся на жите у Василевїї семї, то аж серце болить; то не жите було, то мука. Вєї помарніли із гризоти аж страх, а старий, як кажу, аж розхорував ся, тай газдївство нікому не в голові, таки видимо упадає. Зайду бувало до Василя, навертаю як могу, толкую єму, прощу єго, щоби змяк на Андрїя; де там, і не споминай єму

за се! А радити Андрїєви, щоби покинув Єлену! — як се мож!? Се дївчина така, що я хоть уже старий, а молодїю, коли на неї подивлю ся; а що вже молодий?... Ні, таки лиш старого треба яким свїтом просити, щоби змяк.

Були зеленї свята, свята недїля; день на причуд красний. Люди святачно убранї в білі сорочки, наче ті пчолї з улья, висипали ся з хат надвір. Одні посїдали на призвах під хатами та балакають собі весело, другї сидять коло перелазів над Днїстром, слухають пієнь сплавників, що тут прибили свій сплав до берега; хлопцї і дївчата пішли на танець. Ніхто не мїг всидїти в хатї; лиш з Василевїї хати ніхто не виходив на двір. Якї красні свята а їм — видно — они не милї були.

Вєтунлю думаю до Василя, може там і сєгодня пєкло через Андрїя.

— Добрий день!

— Добре здоровє! обїзвала ся Василица. Василь і Андрїй були також в хатї, але они мовчали. Василь сидїв на постели захмурений а Андрїй на лавї; він єпер ся лїтєм на вікно і дивив ся нїби на двір. По всіх в хатї видно було, що тут перед хвилєю була буря, та лиш через мїй прїхїд утихла.

— Що, ви — кажу не йдете на село? такий красний день...

— Красний, та не вєїм — каже Василь. — Люди тїщуть ся святами, а у нас от що; плачємо та проклинаємо ся.

— А то все через кого? — обїзвав ся тихо Андрїй.

почту і зробив звиш 40 миль. До Бережан за пашпортом до староства і до нотаря з записами проданого ґрунту ходив 10 рази. Зробив отже 30 миль. З гори за корабель за всі особи запла- тив до 600 зр. Метрики, штемплі, свідочтва моральности і пашпорти коштувало го звиш 20 зр. Ґрунт продав за 1500 зр., але що до 1000 зр., розминуло ся в краю, то не знаю, що він з оставшима грінми зробить в Канаді. Коли там за ґрунт прийде ся платити? Послїдна ві- стка надїшла до села Поручива, що Луца Свья- того арештувала поліція у Львові тому, що він е ще принадлежний до войска.

Нещастє в Решиці. В телеґрамах наших ми вже згадували кілька разів о нещастю в ре- шиській копальні. Годї було ще докладнїше о тім писати, бо ніхто і доси не знає, чому ви- бухли ґази в копальні. До закопів спустило ся 128 людей, 34 вернуло звідтам здорових, 34 не жие, 12 тяжко ранених і 12 лекше. А що стало ся з остатними 36 робітниками, не знати. Часо- писи подають страшні описи нещастя. Причина вибуху і доси, як сказано, не знана. Здогадують ся лише, що котрийсь робітник не вмів обходи- ти ся з динамітом; кажуть також, що якийсь робітник засвїчував лампу в законї, де було бо- гато ґазу. Огонь бухнув такий, що поломїнь ся- гала на два кілометри. Над закопами піднімає ся огненний стовп на 1000 метрів заввишки. Ґаз запалив і під угляний. Через то повстав огонь в виконї Франц Йосифа, глибокім ва 450 метрів. Огонь знищив машину до помпованя воздуха і з тої причини годї було ратувати людей, ніхто не міг до закону спустити ся. — Але проте, який можна було, такий ратунок подавали ро- бітникам в копальні. Дїяли ся притім страшні річи. На приклад 16-літнього хлопця видобули раз- ом з трупами. На свїжїм воздуху очунав, гля- нув остовпїлими очима і встав. Нараз крикнув: „Скажіть мамі, що тато згинув. Іду до него.“ І кинув ся у глибокий закїп. — Зараз по вибуху клякали одного стражника аби втікав. „Перше муцу знак товаришам дати!“ І тому погіб, як вояк на стійці, по геройск.

Страшна поголоска обурчила ціле населене. Один гробар казав, що з домовин погребаних чути стогін і пуканя. Власти зарядили зараз сїд- ство. Викопали погребаних, але не нашли нічо- го такого, по чім би можна зміркувати, що они в могилах порушили ся. Комісія гірнича списує тепер, хто видобув ся з копальні, а хто погіб; розпитує помїж родинами.

Після найновїших вїстий 36 невидобутих доси людей з копальні вже й не видобудуть за- раз, бо копальні залита вода і зовсім знищила.

— Через тебе дияволе, через тебе! крикнув старий. Потїхи я — каже — дїждав ся на ста- рїсть від тебе, га!... О, чому я тебе малим ви- тягнув з Плеса, як ти топив ся?! Лекше було би менї, коли буда би тебе риба їла, ніж, що ти тепер мене їш!

— Дядю, — каже Андрій, а сам аж трясє ся, — я не буду вас вже більше гризти, послухаю вас і женити ся не буду з Єленою; прощайте менї!

З сими словами упав він батькови до нїг, поцілував его ноги, в колїна і в руки; встав перехрестив ся, подивив ся жалїсно на батька і вийшов поволи з хати.

— Прецїнь спамятав ся, — заговорив Ва- силъ по часї. — Я гадав, що вже не переломлю его натуру, що не вилїчу его з его нещасливої любви з Настинною донькою. О, та Єленка! о та любва! Дивїть, який я вже став! По свїті не могу вже лазити; руки й ноги трясуть ся; в го- лові шумить наче в млинї; все тіло болить... Відай той непрошений гїсть з косою не дасть довго на себе ждати. Божа воля! я виджу, що мій день вже меркне; але тепер умру спокїйно, бо я свого допняв. — Лиш мене дивує та скоро перемяна з Андрїєм, він сегодня такий став як ще ніколи. Каже, що менї вчинить волю; а чо- му він плакав, як се казав, чому так дрожав, менї до нїг упав? Але-ж бо Ґуцул казав, що так і буде, що ще на колїнах за свїй дурний поступ буде мене перепрошувати. Треба ему обїцаних сорок срібних понести.

Ми вийшли з хати та посїдали на лавку під яблонею. На дворї було прекрасно. В садах

Дотепний злодїй. В вагонї другої класи нічного поїзду на шляху Лїон-Париж, розмавляло кількох подорожних, що їхали до Парижа. В роз- мові вів перед якийсь грубий, підтаркуватий панище, бурмістер якогось малого місточка в по- лудневїй Франції. Між иньшими оповїдав він своїм товаришам подорожи, що має при собі 40.000 франків, котрі хоче в Парижі зложити в банку на процент. Товариші подорожи, також мешканці провінції слухали з занятєм дивних оповїдань п. бурмістера, лише сидячий в кутї вагона якийсь молодий чоловік, не мішав ся до розмови і від години смачно спав. Вкінци і бур- містер почув утому і вскорї твердо заснув, а по- дорожні кенкували собі з чванливого пана, ко- трий вже навкучав ся їм оповїданем о своїх сорок тисячах. Тимчасом молодий чоловік, котрий тепер збудив ся, представив ся яко свояк бур- містера і розпочав з подорожними розмову, жалї- ючи над легкодушностю свого „вуйка“, котрий тільки грошій держить коло себе і ще тим хва- лить ся. Подорожні згодили ся з поглядом мо- лодця. „Що сталось би — повідає свояк — колиб я так зажартував собі з вуйка і нагнав ему за кару трохи страху?“ Один з подорожних заохочував его до жарту і серед загального сьміху виймив з кишенї бурмістера гроші, та подав їм своякови з порадою удати ся до сусїд- ного передїлу вагона. Всім подобав ся той жарт, а молодий чоловік, сховавши банкноти пішов до другого передїлу говораючи: „Ну, вуйко чей не прогнїває ся на мене, коли собі з него закар- тую.“ В якийсь час пізнійше бурмістер пробудив ся. Подорожні пригадали ему зараз гроші. Він сягнув до кишенї і не найшовши їх там зімлів. Довше не можна було жартувати і тому той подорожний, що виймив гроші з бурмістрової кишенї і дав їм своякови, пояснив тепер цілу річ і оповїв о „жартї.“ Зачудований бурмістер аж тепер дізнав ся о тім, що має свояка, а по- дорожні зі страхом пізнали, що стали жертвою злодїйскої штуки. „Свояк“ иронав без вїсти, а всі подорожні, що їхали з бурмістром, муєть тепер ставати перед судом, за поневольну помїч в крадежи.

Кс. Стояловского арештували, як тепер простують часописи, аж в Будапешті, куди він скрив ся був перед гончим листом.

Епідемія в Полї (тиф) побільшає ся послїд- ними днями. Число недужих дійшло до 1183. Видатки смерти ідуть на половину з выздору- вленнями.

Радний громадскїй розбїйником. В недїлю 20-го грудня підкрав ся радний громадскїй в

і в ґаях виводили пташки милї пісні. Весюди рай, весюди радість, здає ся, ніхто смутку не знає. Здає ся... — А де Андрій? Тїшив ся й він зеленими святами? Побачимо!

Андрій лишив батька в хатї і пішов до комори, що стояла близько хати. Тут був его увесь убір. В скринї буда его як папір біла єввяточна сорочка з лігтками коло пазухи й на подолках і шовкова басма з китицями; був там его шовком тканий пояс і ремїнь з ріжними бли- екучими ґузиками; буда также й вишивана ши- ринька, що Єлена недавно ему дала. На клинку висїв зубцевий в павуни вбранний канелюх. Він виймив все із скринї, переодїв ся, а вбравши на опашки чорний як талка сардак, поклав на голову канелюх, взяв паличку і вийшов на двір. Я спостерїг, що він втирає рукавом сльози, як з комори виходив, але як узрїв нас, став нїби-то з буйности паличкою викручувати.

— Куди, Андрїю, зібрав ся? — каже батько.

— Іду трохи в село; день красний, годї в хатї сидїти — відповїв Андрій і дивив ся в сторону.

— Який з тебе парубок зробив ся, ну! Не шкода було-б, щоби хлопець, наче-б який царє- вич з якоюсь там забутною Єленкою собі свїт виваз?

„Хто знає?... Та — так...“ сказав Андрій не уважаючи на батькові слова і віддалив ся.

(Конець буде).

в Стрїлецкїм Кутї Тимофтей Стефаниця до та- мошної громадскої канцелярії, і хотїв забрати 400 зр., що там лежали схованї в скринї. В канцелярії спав вартівник Коєть Ташук. Сте- фаниця стрїлив до него з револьвера, але култ хибила. Тодї кинув ся злочинець на вартівни- ка і штовхнув его кілька разів в околицю шїї ножиком. Вартівник боронив ся і почав кричати. Тим налякав ся Стефаниця і утік та поклав ся дома до ліжка, мовби про нічо не знав. Жандар- мерия вислїдила его і найшла в его ліжку ви- стрілений револьвер і закровавлений ніж. Степа- ницю відставили до карного суду.

Трое дїтий удушило ся в Боянах у вівто- рок для 22-го грудня. Григорій Паюл замкнув, виходячи з дому, своїх троє дїтий в хатї, а вер- нувши застав їх неживих. Одно з них мало 9 років, друге 6 років, третє 8 місяців — усі зги- нули від загару з затканої груби. Протїв вітця зарадили сїдство.

Чи лїотерию треба знести? Тим питачем займають ся в міністерствї фїнансїв, але ви- дять богато труднощї в переведеню. Лїотерию можуть знести тільки в порозумїню з угорским правительством — се перша труднїсть. А дру- га, ще більша, лежить в тім, що лїотерия дає сталий дохід для державного скарбу. Єї хочуть оминути наложеном більшого податку на вигранї, та повільним ограниченим тягнень і лїотерийних колектур.

Вибори на весну приготує правительство, видавши розпорядженє до політичних властей першої інстанції, щоби як найскорше виготови- ли лісти виборчі для курїї загального голосо- вана. Час уже думати про вибори!

Нові льокальні залїзницї Ішкани-Сучава і Глїбока-Серет вїйдуть в жите на днях 30-го взглядно 31-го с. м. Начальником стациї в Суча- вї іменованїй асистент Темїстокль Дачиньскїй — в Черепківцях асистент Давид Дїамант.

Рада державна начне 21-го сїчня 1897 наново свої засїданя.

Скорїсть лету. Після найновїших метеоро- льогїчних доходжень вносьть скорїсть вітру в часї сильної бурї 1740 метрів на мїниту, ско- рїсть гураґану 2.400 м. Голуб почтовый може перебути на годину 140 км. З голубами можуть рівняти ся тільки ластївки. Пересїчно роблять они по 120 км. на годину. З між иньших пта- хів перелїтають за годину деркачі 85—90 км., дикї качки 65—72 км., журавлї і бузьки 72 км., чаплї 60 км., чайки 59 км., дикї гуси 48 км., во- рони 41 км. Межи овадами літають найскорше пчолї; они пролітають за одну мїниту 1000 до 1200 метрів, або на годину 60—72 км. В при- рївнаню до тих чисел єсть скорїсть балїона надзвичайно малою. Балїон може до тепер зро- бити за цілу добу заєдво 360 км.

Телеґрами „Буковини“.

3 дня 25-го грудня 1896 року.

Відень. Доходи залїзниць державних в лі- стопадї виказують в порівнаню до листопада минушого року з особового руху звишку 8.084 зр. а з товарового руху 998.964 зр. За 11 міся- цїв сего року було доходу більше о 5,159,421 зр. як минушого року.

Відень. Доносять, що теперїшний бурмістер Відня Йосиф Штробах зложить уряд уже в сїч- ни, а на его місце буде вибраний др. Лїоєгер бурмістром і его затвердить цїсар на тім урядї. Се мало бути услївем, під яким згодили ся анти- семїти на іменованє барона Ґуденуса маршалком для низної Австриї.

Будапешт. Вєхїдний поїзд експресовий, що курсує межї Віднем а Будапештом вїїхав вчера о год. 6. мін. 30 в стациї Гаянта на кілька то- варових возів, уставлених через недогляд на шинах, що їх уживає поспїшний поїзд. З персо- наду залїзничого покалічв ся один чоловік тяж- ко, двоє лекше; З порожні, що буди в поїздї вийшли ціло.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Вєч. Духовенству і вєім вірним через Впреосв. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти вєїх трех галицьких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, єїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся єсейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрааскураційними подають „Дністрові“ можність обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Полїсє „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся через „Дністер“ після вєїх можливих комбїнацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкращієїшїєї услїва і видає полїсє і квїти в рускїм язїцї.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третїх лиць вкладки до опроцентованя по 5 процент. Гваранція цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тїлько властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агєнції в мїсцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Пошукую хлопця до практики торгівлі корїнної і вин. — В часї практики буде мати цїле удержанє кромї убрания. — Условїя устно.

Ігнатїй Власюк,

руський купець в Чернівцях,
ул. паньска ч. 35.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Рїхтера в Празї,

загально признаний знаменитий усмирюючий лїк на втиране: по цїні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у вєїх антиках. Просїмо жадати сей загально улюблений лїк просто під назвою Рїхтера Liniment з котвицею і принимати з осторожкою лише флашки зі знанїем знаком охоронним „Котвиця“ бо лише тї правдивї.

Аптика Рїхтера під золотим левом у Празї.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руського народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвїта“, а виконана в літографїчнїм закладї Аудрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотні, вносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвїти“ і передплатників „Зорї“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвїтї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Улиця паньска ч. 35, напротив катедрї.

Новозаложена

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ

В ЧЕРНІВЦЯХ,

ІГНАТІЯ ВЛАСЮКА

поручає на зближаючі ся Рїздвяні євїята товари цїлком євїжі і по можности дешєві.

Євїтло церковне П-да не повної ваги так само євїтло церковне і столове І-ма і П-да повної і неповної ваги.

Євїтло стеаринове чудно мальованє образками євїятих і орнаментами золоченими в вєїх величинах.

Кадило благовонне королевске ладан бурштїна і потпорї.

Для ужитку домового: мука, сїль, масло, крупи перлові, риж, кава правдива Цейльон 6 сортів, чай каравановий Народної Торговлі у Львові в пачках $\frac{1}{4}$ і $\frac{1}{8}$ фунта по 1 зр., 90, 80, 70, 50, 45, 40, 35 і 25 кр. — на вагу $\frac{1}{2}$ кїльо 1:50, 2:50 і 3 зр.; висївки з чаю караванового дуже мєнажнїй $\frac{1}{2}$ кїльо 1:20, 1:40 і 2 зр.; розинки, мїдали, фіги, цїката, дактелї, ванїлія, шафран і корїне вєякого рода.

Домової роботи повїла перетїранї, мїд прїснїй, орїхи волоскі і турецкі мак сивий.

Євїціальне караванове мїло до праня Народної Торговлі у Львові, крохмал, і фарба рїжного роду.

Мїделка і перфуми.

ПОКІЙ ДО ЄВІДАНЬ,

взглядно сала, придатна на збори, комерси і товарискі єходїни.

Услуга євїора, вага точна, цїни євїєстнї.

Висїлки поштою висїлаю євїоро, не числячи опакованя.

Поручаю мою першу руску торговлю ласкавої памятї і опїцї.

(5—5)

З глибоким поважанєм:

Ігнатїй Власюк,

руський купець в Чернівцях.

Євїї у євїого!

Чи Вашї дїти мають уже славну

Євїринку з камїнчиками до будови?

Мають! Добре, то кажїть собі чимєкорше прїєлати найновїїшнїй цїнник, щоб євї собі вїбрати вїдповїдну євїринку для доповнєня.

Не мають! Ну, то вже крайна пора нанєсати по цїнникєвєспондєнтку пїдадресою: F. Ad. Richter et Cie in Wien, I Operng. 16, бо в тїм богато ілюєвїрованїм цїнникєвє найдєте і опїє, євїринки з камїнцями і опїє, як найліпше доповнїти ту євїринку а також численнї подяки дуже урадуванїх родичїв, що з вїєного досвїду лїзнали і цївнїють дуже вїсоєко вїховуючу вартїєть євїєї євїринки з камїнцями.

Євїї можна дїєтати по цїнї 40, 75, 90 кр. аж до 6 зр. і бїльше у вєїх ліпших євїєлєпах з забавками.

Купуючи треба брати лише євїринки зі знаком якор, бо вєї євїринки бєз того знаку фальшованї.

F. Ad. Richter et Cie.

Erste österreichisch-ungarische kaiserl. und königl. privil.

Steinbaukasten Fabrik

Kontor u. Niederl.: I. Operng. 16. Wien XIII/1 (Hietzing).

Rudolfstadt (Thür.), Olten, Rotterdam, London, New-York,

215 Pearl-Street.

Новїнна! Забави до мїряня терпєлївостї і товарискї іграшки „якор“;

О тїм бїльше в цїнникєвє.

Памятайте на Народнїй Дїм в Чернівцях!

Друкарня „Рускої Радї“.

Перша на Буковинї

руска друкарня

в Чернівцях,

в Народнїм Дїмї

при улицї Петровича ч. 2.

прїймає вєякі работи друкарскї в мовах рускїй, польскїй і нїмєцкїй. Добїр букв великїй.

Роботи вїконує ся євїоро, солїдно і дешєво.

Русини! удавайте ся з работами до євїєї рускої друкарнї!

Вїдає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію вїдповїдає Осип Мановей.

З друкарнї „Рускої Радї“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканїча.

